

תנועת

ההחולץ

מי הם היקבים הישראליים מובילים את ענף ייצוא היין? מדוע הבקבוקים מתומחרים גבוה מדי על מדפי החנויות בנכר ומה מגישים הישראליים הגרים בחו"ל לאורחים שלהם? ציונות בבקבוק

איריס ליפשיץ קליגר

VIN שעולה 45 פאונד, או יין ירדן איכותי ב־45 פאונד.

גם משפחת שולץ, המתגוררת בפרנקפורט, גאה במגוון היינות הישראליים שניתן להשיג בחנות של "אביב" בעיר מגוריהם. ג'קי שולץ, הבעלים של בית מלון מונופול ובית מלון אקסלסיור בפינקפורט, שהיינות הישראליים שהוא רוכש אינם נחשבים ליקרים מאוד – מ־7.90 יורו ליין אדום שאטו ראשון של יקב כרמל ועד 13 יורו לקברנה סוביניון בלאנק, בציר 2000 של יקב דלתון.

קלוד ברז'ה, יהודי בן 75 המתגורר בפריז, הוא הבעלים של המסעדה היהודית Le Tran de Vine, ברובע הרביעי בעיר. לדבריו, למד שהפריזאים המבקרים אצלו אוהבים מאוד את הקברנה סוביניון או המרלו של יקב רקנאטי, שעלותם נעה סביב 13 יורו, או את הקברנה סוביניון של יקב ברקו, שעולה בסופר 12 יורו, בעוד שבמסעדה כשרה יין כזה נמכר גם ביותר מ־30 יורו לבקבוק. גם משפחת ג'ואיל, המתגוררת בפריז, מאשרת לנו כי היין הישראלי המועדף עליהם, בעיקר בחגים, הוא אכן היין האדום של יקב רקנאטי. שמחיינו גע בין 15 יורו ל־20 יורו, אבל בערבי שישי הם בהחלט נהנים גם מירדן, שמחירו זול יותר ונע בין 15 ל־17 יורו. את היינות הם רוכשים בהיפר כשהם בפרברי פריז.

היקף הייצוא: 19 מיליון יורו

בשנת 2008 טילטל האמריקאי רוברט פארק את חכיות היין בישראל. מבקר היין הנחשב העניק ל"עיר יתיר 2003" של יקב יתיר (ובבעלות כד"ר מל) את הציון הגבוה ביותר (93) שניתן עד אז ליין ישראלי והקפיץ את מדד ההתעניינות העולמי ביינות המיוצרים בארץ הקודש.

בעבר יינות ישראליים נלגמו מעבר לים בעיקר משיקולי כשרות והשגחה. כיום ניתן לומר בפה מלא, שגם יינות שאינם עומדים בתנאי הכשרות המחמירים מבוקשים מעבר לים ולא רק בקרב הישראלים ובני הקהילות היהודיות.

"בחול" למדו בשנים האחרונות להעריך ולכבד יינות בוטיק ישראליים, מציין גולן פלם, מנכ"ל משותף והיינן של היקב. "ישראל מתאפיינת באי קלים גיאוגרפי מיוחד במינה, והיינות הישראליים האיכותיים זוכים לפופולאריות בקרב קהלים מגוונים. אם בעבר את היינות הישראליים היו רוכשים בחו"ל בעיקר יהודים וישראלים, הרי שהר

הישראלים המשרתים במשרות רשמיות בחו"ל ומארחים מאות קרואים חשובים בשנה הם השגרירים היעילים יותר של תעשיית היין הישראלית, שבשנים האחרונות קרנה לה יותר ויותר אוהדים מעבר לים. רוני ארם, סגן השגריר לאו"ם ולארגונים הבינלאומיים של ישראל ב'נווה, מקפיד להשקות את אורחיו המקומיים רק ביינות ישראליים. "יצאתי לכאן כשבכיס מרדך רוגוב ליינות ישראליים. המרובר במסמך שנראה כמו המרדך השנתי של הבנק העולמי על כלכלת העולם. אני מסתמך עליו כאשר אני בוחר את היינות הישראליים שאני מגיש, וכאשר האורחים שלי מתלהבים מהיין, אני מציג בפניהם את הציונים המעולים שהוא קיבל במרדך. אני נוהג להגיש בסוף הארוחה יינות קרנינוח כשאר הבקבוקים שאני הכי אוהב להשוויץ בהם הם מוסקט מסדרת ירדן בציר 2008 של יקב רמת הגולן וגורצטראמינר מסדרת כרם שעל יקב רמת הגולן כרמל. את הארוחה אני מל'וה בדרך כלל בין סידה או פינז נואר מסדרת ירדן או בין קברנה סוביניון מכרם קאיומי של יקב כרמל, וכאשר מתחשק יין לבן, אז בהר חרמון העממי יותר, גם הוא מסדרת ירדן של יקב רמת הגולן. כשנשמר לי סטוק היינות בבית, אני מחדש את המלאי בקומת המעדנייה של התנות 'גלובוס' (במרכז ז'נווה), שם ניתן למצוא כמובן גם כמה יינות ישראליים".

רקנאטי של הפריזאים

אצל משפחתה של ויויאן ברנשטיין, נציגת קק"ל בשווייץ ובצרפת, שוכבים באופן קבוע במקרר היין בקבוקים ישראליים בחתכי מחיר שבין 14.50 פרנק שווייצרי ליין סוביניון בלאנק של ברקן בציר 2007, 19.95 פרנק שווייצרי ליין מוסקט של יקב אלה, 27.90 פרנק שווייצרי ליין קברנה סוביניון בציר 2006 של גמלא ועד 44.90 פרנק שווייצרי לבקבוק יין אדום יראון בציר 2004 של יקב גליל. על שולחן ערב השבת של משפחת סאוונרס המתגוררת בלונדון מצאנו מגוון של בקבוקי יין ישראלי. סקוט, סאלי וחמש בנותיהם גאים היו להציג בפנינו את הרכישה האחרונה בחנות היין הקרובה לביתם (למרות שבלונדון אפשר להשיג יין ישראלי גם ברשתות הסופר הגדולות). סקוט: "היינות שהכי הולכים כאן זה דלתון – שעולה לנו 15 פאונד. מוכרים כאן גם קסטל GRAND

יין חרלו של יקב רקאנטי במסעדת Le Tran De Vine במריז

→ בני הזוג בנתשטיין בביתם בזיבה עם בקבוקי יתיר ויראון מהמרתף הפרטי

↓ משפחת שולץ מכרזקבורט חולצים יין ירדן

צילומים: יובל חן, אסף רוזה, אלי ליפשיץ, שאטרסטוקה

וואה לעולם, ודאי כאשר משווים אותן לעלויות הייצור בדרום-אמריקה, אוסטרליה או צרפת. על כך יש להוסיף את העובדה שמדינות מסוימות מטילות מס גבוה על רכישת אלכוהול (לדוגמה, באנגליה המחירים בפאונד גבוהים מאוד בגלל רמת מיסוי של 19 פאונד על קדטון יין בן תשעה ליטרים), מצייין בוקסה.

ירדן קברנה סובניון 2004 של יקבי רמת הגור לן הוא היין הישראלי הראשון שהצליח להיכנס לרשימת 100 היינות המובחרים לשנת 2008 של מגזין Wine Spectator האמריקאי. בשקלים מחירו של הבקבוק 158 שקל: בארצות-הברית המחיר נע בין 25 ל-28 דולרים: באירופה מחירו נע סביב 28 יורו. בקבוקי רורב קברנה, רורב פינור טאו' או רורב שיראו - כולם מבציר 2007 של יקב ברקן - נמכרים בארה"ב תמורת 25 דולר לבקבוק (שווה ערך ל-90 שקל): בישראל מחיר הבקבוק נע סביב 60 עד 70 שקלים. באירופה, אגב, המחיר לא יורד מ-20 יורו ו-15 פאונד בכרייטניה.

בקבוק "יער יתיר" (באנגלית נקרא "יתיר פרי רסט"), שהוא יין הדגל של יקב יתיר ושארץ עולה 250 שקל לבקבוק, נמכר בארצות-הברית תמורת 100 עד 140 דולר. באירופה מחירו יותר מ-100 יורו.

סובב עולם

הצרכן הלא יהודי מחפש ביין הישראלי את מאפייני הים התיכון, כמו ארומה מתובלת, פירותית, בשלה, מציינת תמנע שטרית, סמנכ"ל השיווק של יקבי בנימינה. יהודי צרפת מעדיפים יינות יבשים מאוד בעלי רמת חמיצות גבוהה: יהודי אנגליה מעדיפים את היינות המעוגלים של העולם הישן: יהודי ארצות-הברית מעדיפים יינות מעוגלים יותר ובעלי טעמים רכים, מאבחן נועם יעקבי, מנכ"ל יקבי רקאנטי. "האסיאתים ניחנו באנינות טעם הרומה לזו של האירופים, אבל לא עד הסוף. עוברה. הם רוכשים את היין הישראלי הכי יקר על המדף, אבל מוסיפים לו נגיעת למון-ליים או ספרייט", מצייין אדם מונטיפיורי מיקבי כרמל.

רישה ליינות פרימיום עולה בקרב הפלח של חובבי יינות האיכות הגבוהים אשר מחפשים מדינות יין חדשות ואיכותיות ככל רחבי העולם.

אכן, אין לנו מה להתבייש כלל בנוזל הארום המיוצר על אדמת הקורש. היין הישראלי נחשב כיום ליין איכותי וניצב לצד יינות איכותיים מתורי צרת חוף, מאשר אדם מונטיפיורי, בעל ותק של 30 שנה בענף המכהה כמנהל הפיתוח של יקבי כרמל. ישראל מייצאת כיום יינות לארצות-הברית, אירופה, מזרח אירופה, אוסטרליה ולארצות המזרח הרחוק (סין ויפן), כאשר את ענף יצוא היין מובילים כ-11 יקבים ישראליים, ביניהם: יקבי הרי גליל, יקבי הגולן, ברקן/סגל, כרמל, רקנאטי, בניי מינה, טפרברג, תשבי, רלתון, תבור וקסטל.

עוד 5,000 דונמים של כרמים

היקף יצוא היינות הישראליים עמד בשנת 2009 על 19 מיליון דולר (נתון המתייחס גם ליינות השולחניים וגם ליינות המתוקים), על פי הפילוח הבא: 9.5 מיליון דולר יצוא יין לארה"ב: 8 מיליון דולר יצוא יין לאירופה: 700 אלף דולר יצוא יין לאסיה. "יחד עם זאת, אנחנו אפילו לא פסיק על מפת היין העולמית, ומי שחושב להתמודד עם השוק העולמי, הוא מגלומן", מצייין שמואל בוקסה, מנכ"ל יקבי ברקן. "כל הכרמים בישראל מניכים כ-45 אלף טון ענבים בשנה, מהם מפיקים כ-31.5 מיליון ליטר יין. המדובר הוא בכ-41 מיליון בקבוקי קי יין שולחני. רק חמישה אחוזים מתוך הכמות הזו (כ-2 מיליון בקבוקים) מיועדים מדי שנה ליצוא".

הסיבה למיעוט התנובה היא גיאוגרפית. "כדי להיכנס את ממדי יצוא היין הישראלי, יש לטעת עוד כ-5,000 דונמים של כרמים, שיגדילו את ההיקף מ-19 מיליון דולר ל-25 מיליון דולר", מסביר בוקסה וממדה לשפוך יין על המדורה, שכן "גם כמות כזו היא בטלה בשישים מבחינת ההיקפים העולמיים".

אז מה? לעצור את היצוא?

"חלילה. להמשיך ולייצא. חשוב שננעץ את הנור כחות שלנו על מפת העולם, ונעשה זאת בראש מורם, ושננהל פס ייצור יעיל במטרה להתמודד עם המחירים של השוק העולמי".

לא בכדי מוכיר בוקסה את עניין המחיר. הנקבוקים הישראליים הנמכרים בחו"ל נושאים תו מחיר גבוה יותר בהשוואה לזה בארץ. "מראש, ייצור יין בישראל יקר, עלויות הענבים יקרות יותר בהש-